

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Egyről-másról.

— szeptember 4.

Ujabb esemény e sorok írásakor nem történt, mindenki azt találgatja, miben sántikáltak Bécsben Fejérváry és Kristóffy? Annyi tény, hogy a Felség még nem döntött, a vén katoná szeptember 15-én még egyszer „hapták”-ban áll uralkodója előtt. Fenyegetések ellenben bőven akadnak. Azt írják, hogy mind reménytelenebb a helyzet, mert a király nem fogadja el az egyesült ellenzék programját. A nyílt erőszakot sok mindenféle fogás előzi meg. Így Fejérváry egyenként akar az ellenzék tagjaival, mert azt hiszi, hogy csak akkor kuruckodunk, ha egymást ellenőrzik. Hijába való minden, Eötvös Károly-féle alakok, egy, vagy kettő, akadhatnak az ellenzéken, a többi derék, becstületes magyar ember együtt is, külön is. Az igazat megvallva, jobb szeretnék, ha akár jobbra, akár balra, valami döntő elhatározásra jutna már. Mert úgy volt mindig, hogy akkor hasaltak ott el, mikor a legnagyobbat ugorták!

A „Wiener Allg. Zeitung” állítólag feltétlenül szavahihető forrásból arról értesül, hogy Ferenc József király közvetlenül a portsmouthi békekötés után ékként nyilatkozott a magyar válságról:

— „A portsmouthi békekötés remélhetőleg befolyással lesz a magyarországi válságra is. Ami lehetséges volt japánok és oroszok közt, talán nem lesz lehetetlen itt. A magyar koalíció példát vehetne a japániaktól és beláthatja, hogy az ember egyik legszebb tulajdonsága a mérséklet.”

„De miért éppen a koalíció ékeskedjék az ember egyik legszebb tulajdonságával?” kérdi a „P. N.” igen, de igen találóan.

A liga ellen fordul hatalmas, vasárnapi cikkében Hermann Otto. Ennél a kiváló tudósnál és politikusnál már nem is képzelhető szabadabb gondolkozó. Kijelenti, hogy „a választási-jog tekintetében mindig az állam magyar nemzeti jellegének fentartása, biztosítása és erősítése volt a „conditio sine qua non” és így értelmezi a kérdést Kossuth Lajos is, kire a nemzetköziesek hivatkoznak. Így végzi fejtegetéseit Hermann Ottó:

„Az a különösnek látszó viszony, mely

az ügyvezető kormány és a szociáldemokraták között képződött, ismétlése annak, mely III. Napoleon uralkodásának vége felé állott fönn, a mely az agent provocateur beugrató alakját szülte. Veszttét érezve, az a rendszer is a tömeggel dolgozott és ez a bűnös munka szülte Rabagas t. Sapianti sat.

Legvégül pedig még egy pár szó az általános választói jog mellett alakulóban lévő liga vállalkozásáról. Kár volt Kossuth Lajos mondását idézni, mert ő mindent a magyar nemzet hegemóniája feltétele alapján tett és mondott, ez pedig a liga kiáltványában nincs kellőképpen kifejezve.

És azok a mindenesetre finom műveltségű urak koncedálni fogják, hogy mikor Schiller így énekelt:

Seid umschlungen Millionen,
Diesen Kuss der ganzen Welt!

minden bizonyítvánnyal ismert kivételeket is, a kiket meg nem esőkölt volna...

Üdvözlöm Apponyi Albert gróf barátomat, ki soproni beszédében az általános titkos választásról szelva, illőn és kellően hangoztatta a magyar nemzeti állam föl nem áldozható érdekét. Ha valaki, úgy ő tudja, hogy a magyar nemzeti állam kialakulásában az idegen elemeknek teljes recepciója mindenkor nagy és fontos szerepet játszott, a feltétel pedig mindig egy volt: a magyar hazafiság nyílt hitvallása.

Az 1848—49-iki események intenek!

Politikai hírek.

— **Főispánokra** volna szüksége az ügyvivő kormánynak s e diszes állásokra oly kevés a vállalkozó, hogy Pestmegye főispáni székét Károlyi György gróf uralma lesz kénytelen betölteni a császári hatalom. Az álnév alatt utazgató, a hotel garnik botrányai révén nevezetes Károlyi György grófra ilyenformán előkelő szerepet oszt ki Fejérváry ügyvivő ur, az alkotmánytörvény szomorú időszakában. Károlyi György grófon áll most a vásár, hogy a lealacsonyított főispáni méltóságot, a hozzá illő diszszel betöltse. Pestvármegyére vár ellenben az a bizonyos mértékig tisztas feladat, hogy példát statuáljandó az ilyen kikommandírozott császári biztosokkal szemben, a hazafiúi felháborodásnak olyan jelét adja, hogy a Károlyi György-féle — botrányaik révén nevezetes hazafiaknak örökre elmenjen a kedvük bepíszkítani azokat a szent tradíciókat, melyek fölött a magyar nemzet mindenkor éber figyelemmel állott őrt.

A járványos betegségek.

— Irta: Urschitz Anna Gabriella. —

— szeptember 4.

Már csak néhány nap választ el az iskolai beiratásoktól. Pár nap és megélnéknélnek az utcák, gyermekeink fürge járásától. Az elmúlt tanévre gondolva aggódva gondo-

lunk arra is, vajjon ismét lesznek e járvány okozta iskolai szünetek?

Sokan szeretik városunkat a járványos gyermek betegségek fészkének bélyegezni s a ragály terjedéseért első sorban a város közegészségügyi bizottságát felelőssé tenni. Az újságírók megfélekedtek e nagy melegben a járványokról, a kedélyek nyugodtabbak, nézzük hát a dolgot közelebbről.

Annaira nagy város vagyunk már, hogy szórványosan mindenféle betegség előfordul. Ez idő szerint se szünet még meg a tifusz, a lakosság egyrésze pedig bélhurutban szenved s a gyermekek köréből a betegségek áldozatokat követelnek.

A ragályos gyermek betegség, mely a szülőket leginkább megijeszti, többnyire a vidéken lép fel: sorba járja a falvakat, kisvárosokat. A ragályt akaratlanul elhurcolják és ez ellen nincs védekezés! Vagyis rendkívül nehéz és szalmakazalba tüzes üszköt dob az, ki a ragály terjedéseért egy-két embert tesz felelőssé.

Járvány alkalmával a lapok az iskolák és óvodák bezárását sürgetik. De biz ez se változtat a ragály terjedésén. A nagyságos papa a betegetől, hivatalból egyaránt hazahozhatja a bajt és a gyermek esik áldozatul. A lapok zúgnak a város vétkes nemtörődöm sége miatt, felzaklatják a szülők nyugalmát, de aztán tovább nem mennek. Már pedig ez ügy nem oly fontos, hogy érdemes lenne felette gondolkodni és nemcsak a hibára rámutatni, de megjelölni a módot, hogy miként lehetne kikerülni a járványos betegségek felépését, terjedését.

Am de ezen bármint töprengjünk, segíteni nem lehet! Nem lehet, mert ehhez, ha hatóságilag rendezni akarnák, sok pénzre lenne szükség. Pénz, pénz és ismét pénz, mert csak ez áron lehet maradandót alkotni.

A ragályos gyermek betegségek terjedése megakadályozható lenne az által, ha a beteget azonnal kórházba szállítják, szegény és gazdag szülőel egyaránt rangkülönbség nélkül és e tekintetben szigorú ellenőrzést gyakorolnának, mi úgy eszközölhető, hogy a házigazda (háztulajdonos, házmester) gondja lenne a gyermek megbetegedését bejelenteni. A legjobb ellenőrző közegek maguk a lakók volnának.

Az ily kórházak kezelő orvosait oly magas fizetést kell ellátni, hogy az ugynevezett külső prakszisra ne szoruljanak s így a járványt ők se hűreolnák el.

Pénzhiány miatt ez azonban nálunk Magyarországon ez idő szerint meg nem valószínűsíthető. A mi helyzetünkben igen helyes lenne, ha a helyi lapok kivétel nélkül „Egészségügyi rovatot” nyitnának, melyekben orvosi tekintélyek, főleg a városi tisztiorvosok népies modorban ismertetnék a gyermek betegségeket, azok körüli eljárást és védekezést lehető gyakran.

Az erre való utbaigazítást szívesen olvassa a közönség, mert csaknem mindenkinek van gyermeke. Az iskolák bezárása nem sokat használ és csak késlelteti, mert a fertőzésre hajlandók vér előbb utóbb megkapja bármennyire őrizkedjenek is attól.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Léha elbeszélő irodalom.

— szeptember 4.

„Az írásnak izgatószernek kell lennie”, mondja Maupassant és bizony sok megcsodált munkájában áldozza fel az irodalmi sikert a léhaságok kedvéért. Nézetét lassankint mind többen vallották magukénak, különösen az ifjabb francia írók és csakhamar egész novellairódalom keletkezett, mely anélkül, hogy érzelmileg nemesített és értelmileg gazdagított volna, a művészi irány elfajulásával mindenütt a léhaságot kereste.

Tény, hogy maga a közönség és még a kisebb alakú és rövidebb lélegzetű tárcanovellákban is szereti az izgató-szereket — Hoszsza lére eresztett, lassan érő, áhítatos, elmélkedő dolgok ma már teljesen mellőzve vannak, a kis gyorsizgató apróság azonban teljesen megfelel a mai kor közönsége izlésének.

Ezekhez a tömagizgató apróságokhoz nagyon könnyen és biztosan elvezet az ut a nemi hatások tülhajtása által. A nézet az: az átlag olvasót sem meggyőzni, sem nemesíteni nem kell, hanem gyorsan és kevés szóval izgatni. Az emberi szervezet legnagyobb és legérzékenyebb izgalomfészket: a nemi érzéket felpíszkálni kifinomított léhaságok által.

Ez lett a jelszó és e téves nézet helytelen és sokszor nagyon káros hatású követésére ma már a belletrisztika munkásainak mind nagyobb tömege vállalkozik.

Mi a léhaság? A léhaság (frivolitás), a bűnnek, vagy mondjuk ki, az erkölcstelen-ségnek szép alakban való feltüntetése. — Bemutatni a bűnt a maga meztelenségében és nagyságában, ostromozni az erkölcstelenséget, erkölcslileg nemesíteni, oktatni, javítani ez nem jut eszébe az írónak, de elkalandozva a szerelmi élet titkos területére a hallgatóság szunnyadó érzékeire hatni, ez a legfőbb cél. — A nemi élet nagy zeneművéből egy egy megpendített ütem kellemesebb a fülnek, mint a legbiztosabb, legtanulságosabb, legművésziesebb kor vagy erkölcscráz.

És az elbeszélő-irodalom kezd értéklileg sülyedni és félső, hogy lassankint nem lesz más, mint a nemi élet egyre újabb és újabb parcelláinak irodalmozása.

A jó, ügyes író, (t. i. a mai felfogás szerint) a legkönnyebb módon, fantáziájának legkisebb megerőtése nélkül mutathat be közönsége előtt ismeretlen fajtalan-sági jeleket és a nemi elmekörtanban tudatlan emberiség, szajcsücsörítve élvezi az előtte eddig még ismeretlen paráznság képeket; feledve irójával együtt a jó izlést, az irodalomban is állatias vágyait akarja gondozni és kielégíteni.

Messze eltérve a divatos iránytól, nem tudnak mások lenni, mint gorombák, szemtelének és — kimondhatjuk — az igazságot, *disznók*. Miután pedig a mai gyakorlati világban a közönségben regényes természet már nem igen van, bölcselkedési hajlamai pedig egy kor közönségének sem igen voltak túltengő mértékben, örömmel fogadja a felszínre bukkanó irány e követőit és a nyújtott (képzelt) élvezetekért megbocsátja ezeknek vaskos hibáit és tévelygéseit.

A társadalmi körtanból vett tárgyak fel dolgozásában hiába keressük legtöbbször a társadalmi kérdések fejtegetését és megoldását, hiszen ha így volna, helyes volna. De az ilyen előadás nem fogja az olvasó izgulni akaró idegrendszerének új rezgését eredményezni; a békés társadalmi fejlődés, a rendes polgári élet elveinek hirdetése nem érdekes; kóros tünetek, behatolás az elfajulási területbe, a társadalom fekélyeinek szórakozás céljából való bemutatása, ez kell ma és az író és közönsége csodálatos módon egymásra találjanak. No mert bármint beszéljünk, mindig az író teremti meg a közönségét és mindig az író irányja vezeti az izlést.

Az élet nagy mozgató erejének — a szerelemnek, így lesz az irodalomban aljas szerepe, így válik át az írók kezében a legnagyobb izgalomszerzés kincses bányájává. Csodálatos rövid idő alatt történt ennek az iránynak az uralma jutása egyes országokban, hol a legszellemesebb írók az érzékiség napszámos muunkásává válva, az amugy

is tulfinomult izlésű, érzékiesen ideges közönséget könnyen hódították meg.

Ellenáramlatról idáig ugyan még szó sincs: a közönség sem unta még meg ezt az irányt, de vigaszul szolgálhat, hogy uralmon nem fog maradni mégsem ez a stíl. Nem maradhat először azért, mert a közönség hamar józanodik ki mámorából és az ingerlő lelkielvezetek is csakhamar eszmőrt, majd undort idéznek elő, nem említve az izlést, mely előbb-utóbb meg fogja követelni a magáét és tiltakozni fog az erkölcstelenség dicsőítése ellen: de be fog következni e silány irányzat hamaros bukása azért is, mert ne feledjük, hogy az elbeszélő irodalom munkásai — ha pillanatokra fáradt fantáziájukkal eltévedtek is, csakhamar ismét megfogják találni önmagukat, hiszen utóvégre is az ő irodalmi nevük — „a szépíró.”

rr.

NAPI HIREK.

A Balaton.

— szeptember 4.

Lapunk egyik barátja meséli a következő mulatságos történetkét:

Hiába, utazás közben sokat lát, hall az ember.

A Balaton-tavi gőzhajózási társaság kissé már kopott, régi hajóján a „Helká”, nemtem Keszthelyről Fűredre. Tudniillik Balatonfűredre, mert van még sok új Fűredünk Kaposfűred, Ránkfűred, Tátrafűred, sőt Hel-tai szerint Bivalyfűred is, de az igazi Fűred mégis csak Balatonfűred.

Gyögyörű ut: teljes, tomboló vihar. Sohasem hittem és hallottam, hogy a mi magyar tengerünk annyira tenger, hogy utasai annak betegségét is megkapják.

A hajó gépésze mondta el a következő adomát.

Egy budapesti család utazott Siófokról Keszthelyre. Amint a hajó a tihanyi szorost elhagyta, az erősebb szél két méteres hullámokat vert.

A mamán és leányán hamaros mutatkoztak a tengeri betegség tünetei. Az erős és meglehetősen pontos hullámverés hányta hímálta a hajót s a matrózok a mamának és leányának már át is adták a bőrből készült, vörösre festett micsodákat, akik azt használatba is vették.

Akkor is mint most beszél a gépész tovább, ép így álltam, kezemmel a rézkorlátba fogózva, mely a gépházba vezető aknát veszi körül, hátamat a hajó oldalának támasztva, midőn egyszerre csak észre veszem, hogy a táti ismételve mérges pillantásokat vet rám. Nemsokára, erősen kapaszkodva a hajóoldal korlátjába, hozzám jön és így szól:

— „Kérem gépész ur, a feleségem meg a lányom már rosszul lett, én is mindjárt rosszul leszek, ne hímálja folyton ezt a hajót!”

Könyvpiac.

— szeptember 4.

Sohasem olyan élénk a város, mint a szeptember első napjaiban. A nyüzsgő diáksereg nagy hangon kínálgatja ócska könyveit, melyeket egész szünidőn át gondosan ápol, hogy a könyvpiacra majd minél nagyobb árban adja el. Hatalmas porfelleg áruja el, hogy nagy sokaság tapossa a kis sétatér poros földjét. Az egetverő láрма pedig, a mellyel az eladók portékáikat kikiáltják, már a messziről jövőeknek adják tudtul, hogy itt nagyban folyik a „Geschäft”.

Nincs igazi diák, a ki türelmetlenül ne várna szeptember elejét, ezt a pénzthozó Messiást. Ez kétségkívül a diákélet legkellemesebb napja. Itt találkoznak először a vidékről ideérkezett diákok s az édes viszont

látást csak édesíti a nagy nyereség, a melyet az élelmes diákok a könyvek eladásán és vételén szereznek.

Itt tűnik ki aztán, hogy ki ügyesebb, ki érti jobban a „Geschäft”. Mindenki minél nagyobb nyereségre törekszik s tulságos ambíciójában nem riad vissza a kereskedésnek nem éppen legtisztességesebb eszközeitől sem. Nem néznek ilyenkor barátságot, méltányosságot a buzgó diákok, csak egy lebeg szemeik előtt: a minél nagyobb nyereség, a mindennel felérő pénz.

Érdemes végignézni egy ilyen könyvvásárt, érdekes megfigyelni ilyenkor a lelkes diákok buzgó munkáját, melyet a könyvek minél magasabb áron való eladása és minél olcsóbban való vételének ügyében fejtenek ki. Mintha csak nem is diákokat látna az ember, a kik a gimnázium komor klasszicizmusának öln, távol a gyakorlati élet ügyes-bajos viszonyaitól a Cicerók és Horáciusok betűit falják, hanem született kereskedőket, a kik az üzleti élet légkörében a pusztá realitás örökké boldogító eszközeivel keresik kenyerüket.

Azonban csak három napig tart ez az élet. Azután levette a könyvpiac üzleti szellemét, ismét bevonulnak a középiskolák komor falai közé, hogy megkezdjék a tanulás nehéz munkáját.

Vajha diákjaink tanulmányaikban is oly dicséretreméltó buzgalmat fejtenének ki, mint a mily lankadatlan szorgalommal működtek a könyvpiac üzleti életében.

— **A főiskolából.** Megélenkült a kollégium; az alma máter gyermekeit szeretettel öleli keblén. A falusi friss levegőtől barnult, piros arcú diák nrak nagy csoportokba verődve elfoglalják régi és új helyöket a kollégium előtt. Leirhatatlan a viszonzlítás öröme a régi jó barátok közt, akik alig pár perc alatt beszámolnak egymásnak a két hónapi szünidő alatt viselt dolgaikról, ha csak egy kivonatosan is, mert az annyira változatos volt, hogy csak, a főbket, ha érinthetik. Azután megbeszélik, hányják-vetik a bekövetkezendő ifjusági elnök, tisztviselők választási ügyét. Kortesznek. A kisebb diákokat a szülők mellett lehet látni amint az öreg falak folyosóin le s fel járnak. Egymástól kérdezetik: kik a tanárok és hogy melyik milyen természetű. S van aggodalma a szegény anyának, ha fia mind szigorú kezek alatt lesz, mert hiszen most is alig alig uszott át szín elégséggel. A hajdan oly érdekes könyvvásár, mely a kollégium előtt tanyázott, ma már igen elsatnyult alakban van meg, hogy a tanár urak úgy összeesküdtek az ócska könyvek ellen. Különös érdekessége volt ennek az a diák ravaszság, fogás, amellyel egyik másik diák ringy rongy könyveit még a bolti áron fe eladta a tudatlan szülőknek. Az igazgatói irodák, dékáni hivatalok, a háznagyi hivatal mind zsufolva vannak és vezetőiket ugyan-csak fáradságos munkával terhelik. Ugyancsak ilyenkor vannak a javító és pótvizsgálatok is. Ezeket a mozgalmat esemény-szerű dolgokon átesve jut a diákok nagy része ahoz a gradushoz, amikor a tanulást megkezdheti. A tanulás az, a mely aztán véget vet a diákábrándoknak és komoly, odaadó fáradságot követel azért a díjért, amellyel a tanév végén megjutalmazza a szorgalmas embert. Ugyancsak a tanulási idő az, amelyet a korhely, hanyag diákok, akik ezt az időt csak a javító-vizgák után érik el, a szigorú szülők keze alól kiszabadulva csöndes megnyugovásnak és pihenésnek szentelnek.

— **Kossuth Ferenc utja.** Békés-Csaba szept. 4. Kossuth Ferenc, a Kossuth-szoborbizottság küldöttségének kijelentette, hogy a szobor leleplezésén résztvesz.

— **Tűz a méntelepen.** Tegnap reggel tűz volt a méntelep melletti szén raktárban. A tűzoltóság idejében kivonult s így nagyobb kár nem történt.

— **Garázda kőműves.** Vasárnap délután a nagyerdei Levelesben Rákossy Mihály kőműves segéd többet ivott mint a menyit kellett volna és az ott mulató katonákba is belekötött, a kik aztán tisztességesen elpáholták Rákossyt, ez pedig kést rántott és azonnal a levelesben segédkező Imrének a karjába szurt. Csak nagynehezen tudták megfékezni és a nagyerdei csőszháznál levő rendőröknek átadni.

— **Vasuti tolvajok.** Nem győzzük eléggé figyelmeztetni a vasutazó közönséget, hogy ügyeljen magára, mert a vasuti tolvajlások napirenden vannak. A vasárnap délután fél öt órakor Budapest felől jövő személyvonaton szintén ily merész zsebtolvajlás történt. Thausz Jakab magánzó Nagy váradról jött Debrecenbe. Amikor a vonatból kiakart szállani, előtte ismeretlen egyén egy pillanat alatt megragadva arany óráját, láncoccal együtt elrabolta s aztán kánformódra eltűnt. Kára 240 korona. A tolvajt eddig elfogni nem tudták.

— **Késelő munkások.** Vágbesztercei úton írják, hogy a szomszédos Véghéve községben Lázár Antal bírósági, annak Márton nevű fia és Szlaniska vágbesztercei lakos a vasúton dolgozó vágselelyei magyar munkásokkal pálinkáztak. A munkások eltávoztak és a bírósági és annak fia utánuk mentek és a folyosón valami gunyszózt kiáltottak utánuk. Az egyik munkás visszafordult és a fiut arculütötte, mire a többi munkások a bírósági fiát, sőt még egy munkástársukat, a kit a sötétségben nem ismertek meg, kesszurásokkal veszélyesen megsebesítettek. A késelőket a esendőrök elfogták.

— **Szerencsés menekülés.** Pető Sándor nagyváradai kutfuró felesége Debrecenbe utazott hét éves fiacskájával, aki egy örizetlen pillanatban nekikétközött az ajtó felé. Az ajtó kifelé nyíló lévén, (Még mindig vannak ilyen veszélyes vonatok? Szerk.) kinyílt, mire a gyermek háttal kibukott a robogó vonatból. Simon István debreceni tanító éppen ebben a pillanatban jött át másikkal kocsiból; meglepődve látta, hogy a gyermek esés közben nem került a vonat alá, hanem szépen föltápázkodott, minden sérülés nélkül. A gyermek kétségbeesett anyját igyekezett is megnyugtítani, de az örült sikoltozásban, velőtrázó kiáltásokban tört ki. Nem vette észre, mikor a gyermek kiugrott s amint megtudta, ki akart ugrani utána. Ebben a szándékában Simon István tanító csak hosszas küzdelem után tudta megakadályozni. Valósággal birkózott az asszony anyjal, hogy visszatarthassa. E közben a vonat nagy utat tett meg s az utasok fejüket vesztve szaladgáltak, keresték a vészféket. Hogy megállítsák a vonatot. Végre is a szomszéd szakaszban ülők hallották meg az anya kiáltásait, a nagy lármát s azok huzták meg a vészféket. A vonat megállása után az anya az utasok közül többel szaladt a gyermek keresésére s a kis fiut meg is találták a császárszállási állomáson, hová az a maga lábán bement. Nem lett semmi baja. Még csak külső horzsolás sincs rajta. Mikor az anyja visszahozta, az utasok örömeiben versengtek az édes anyával.

— **Munkás-Otthon.** A nemzetközi szocialisták pártvezetősége tegnap ülést tartott, amelyen általános munkásotthon létesítését határozták el. Ugyanis a munkások eddig csak szakszervezetként voltak csoportosítva és minden szakszervezet külön helyiséggel bír, a mi sok költség mellett sem felel meg a munkások céljainak. Ma 8 ilyen szakszervezet van Debrecenben, amelyek elhatározták, hogy közös helyiséget bérelnek és ezáltal a munkások érintkezését és társadalmi életét is sokkal intenzívebbé teszik. A szocialisták különben élénken mozognak.

Előadásokat rendeznek a választási jogról és a hó folyamán Lassale emlékének megünnepelésére készülnek.

— **Nyáralás után.** Kétségtelen, hogy a szezon megkezdődött. Illatos hirdetője ennek a bódító naftalin, a mi átvette pár napra uralmát minden házban, a hova immáron beköltöztek a nyáralók. Első teendő, elő az elraktározott szőnyegekkel ottomántakarókkal és függönyökkel, hadd lássuk, ki volt erősebb: a moly-e, vagy a naftalin. Bármiképp is dől el a kérdés, annyi bizonyos, hogy a naftalin elég erős, prűszkői is tőle mindenki, a ki szőnyegét s egyéb holmiját gondjaira bízta. De se baj, eltűri ezt már szívesen a szalmaözegegyedüllétében meggyötört halandó. Mert tudni kell, hogy lejárt már a szalmaözegegyedülléte boldogsága. A míg a ház asszonya a falu porát szívja filiszter lesz a legtöbb férfiból és sohase dicsérik annyian a családi élet enyhe melegségét, mint a kánikula forró napjaiban, a mikor kétszeres kin a vendéglőjárás, az étlaptanulmányozás és a pincérséggel való hadakozás. Ez a gyötrellem magyarázza meg a viszontlátás ama boldog jeleneteit, a mik most a pályaudvarokon lejátszódnak. Jönnek az asszonyok, a feleségek, az anyák és ez azt jelenti, hogy megszűnik a lakások pusztasága, véget ér a szakácsnék s szobalányok uralma és a mi a legfőbb: főznek megint a konyhában. Adieu vendéglő, kocsma! A kezdet persze ünepies. Az első napokra, ha otthonról jő az asszony, a kedves vidék látja el elemózsiával a városiakat; batyukban és ládáknak hozza a ludat, csirkét, vajot, gyümölcsöt, de még zöld paprikát is, mert az a hit most az országban, hogy itt már aranyakat fizetünk a krajeáros dolgokért is. Egyébként e nagy importban a legmeghatóbb a jó szándék, megaranyozni való kezek esomagolnak, mintegy bucsuköszöntésül, hogy megint a város zsvájába megy a keeves vendég. Így tér meg a boldog nyáraló, a ki otthon töltötte a vakációját. Persze sötétebb emlékekkel jő vissza, a kit megszekeztettek alaposan a derék nyáralótulajdonosok hogy annál inkább örvendhessen a viszontlátásnak. Ez a naftalinillat, a mi mos lefogalja magának az udvarok levegőjét, sok nyári örömeink, szalmaözegegyedülléte és falusi kalamitáknak minden kiengesztelő fináléja...

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő hírkabátban.

x **Tankönyvek** kiváló erős tábla, len cérna fűzéssel jutányos árban kötetnek Antalffy Ferenc könyvkötészetében, Piac-u. 31. a., a városházzal szemben.

Az **Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

SZINHAZ.

* **Zilahiné vendégszereplése.** Zilahi Gyula, debreceni színigazgató neje, szül. Singhoffer Vilma, mához egy hétre vendégszerepel a „Király Színház”-ban. Szintársulatunk leendő primadonnája ez alkalommal a „János Vitéz”-ben lép föl.

TAVIRATOK.

Népgyűlés Budapesten.

Budapest, szept. 3. Ma folyt le Budapesten az a titokzatosan és minden valószínűség szerint a kormány támogatásával előkészített népgyűlés, a melynek célja lett volna az egyesült ellenzék kompromittálása az által, hogy függetlenségi polgárok a képviselőház többségének ellenére kérik a válság megoldását. Ilyen alakban nagyon rosszul sikerült a gyűlés, mert abban nem a választó polgárok uralkodtak, hanem

a nemzetközi szocialisták, kiknek elvei enélkül is eléggé ösmeretesek. A jelentéktelen emberek által vezetett gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, a melynek értelmében nemcsak kívánják, de *keresztül is viszik az általános és titkos választói-jogot.* A második határozati javaslatot, a mely szerint benyújtói a királynak küldöttség útján kérvényt adnak át, a melyben azt hangsúlyozzák, hogy *ő felségének bölcsességére bizzák a válság megoldását, a közgyűlés nem fogadta el.* Ez a határozat pedig a gyűlés rendezőinek legnagyobb kudarcát jelenti.

A délcehországi hadgyakorlatok.

Stekna, szept. 3. Az ideai dél-cehországi hadgyakorlatok körülbelül olyan terjedelműek lesznek, mint a múlt évben voltak. Csak a harczerű beosztás változik. A harczerű állapot ma kezdődik és holnap kezdődik a tulajdonképeni hadgyakorlat. A talaj különbözősége és különösen az a körülmény, hogy a hadgyakorlat területe esős időben nagy akadályul szolgál a csapatok mozgulatának, az ideai hadgyakorlat érdekes lefolyásnak ígérkezik. Mint az előbbi években, úgy az ideai is, egész harczerű intézkedéseket tettek, úgy a modern műszaki eszközök alkalmazása, mint az ellátás tekintetében. Említésreméltó, hogy az új tarackokat az ideán alkalmazzák először nagyobb formációknál.

Véres merénylet bombával.

Budapest, szept. 3. Bar-Elomából jelentik, hogy ott ismeretlen egyén bombát dobott a tömeg közé, a mely több embert megsebesített. A megsebesült merénylet elmenekült.

Megtámadott jegyző.

Nyitra, szept. 3. Tegnap este Brezován a tót tulzók Wasserberger Károly községi jegyzőt magyar érzelmei miatt nyílt utcán orvul megtámadták és fejét három helyen betörték, majd a község háza elé csoportosultak és a jegyzőt lak ablakait bevették. A esendőrségnek csak késő éjjel sikerült a zavargókat szétverni.

Gyülesező szocialisták.

Budapest, szept. 3. A nemzetközi szocialisták ma Aradon, Pozsonyban, Pápán, Szombathelyen és Székesfehérvárt gyüleseztek az általános és titkos szavazati jog mellett. Az ösmert budapesti határozatot fogadták el.

Szülők és tanulók figyelmébe.

Új és ódon Tankönyvek

az összes iskolák részére a legújabb kiadásban, valamint

írószerek, iskolai táskák

könyvszettek és rajzeszközök feltűnő olcsó árban

kaphatók

Hegedűs és Sándor

előbb László Albert és Társa könyv- és papír áruházában

DEBRECEN,

Kossuth-utca 11. szám.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjlanul.

JÓ
REKLÁM
BIZTOS
SIKER

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁGA-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk
50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében,
jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig
2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a
Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

Fehérneműeket,
Paplanok,
Matrácok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Nyíló virágok, csokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvak, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbkacafákat és más kertészeti növényzetet csakis

Paczelt János

m ü k e r t é s z n é l

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosított.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legjobb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.